



### วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครูของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือวิจัย รวบรวมข้อมูล และเสนอวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

#### สมมติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียน ทั้งด้านการสอนและอบรมนักเรียน การสอนประชาชน และการบริการชุมชน ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่แตกต่างกัน

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูอาจารย์ที่ปฏิบัติราชการประจำในโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท กลุ่มที่ 2 รุ่นที่ 1 ที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือ เขตการศึกษา 9, 10 และ 11 รวม 91 โรงเรียน ซึ่งเป็นผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร 145 คน และครูอาจารย์ 2,257 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Random Sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie และ Morgan (1970: 608) ได้จำนวนตัวอย่างเป็นกลุ่มผู้บริหาร 105 คน และ กลุ่มครู 328 คน รวมจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 กลุ่ม 433 คน

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการ และปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ อายุราชการ และวิถีทางการศึกษา โดยใช้คำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการ ทั้ง 3 ด้าน รวม 63 ข้อ

- |                              |        |
|------------------------------|--------|
| 1. ด้านการสอนและอบรมนักเรียน | 32 ข้อ |
| 2. ด้านการสอนประชาชน         | 13 ข้อ |
| 3. ด้านการบริการชุมชน        | 18 ข้อ |

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) มีค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ใหญ่ตอบพิจารณา ดังนี้

- |   |             |                             |
|---|-------------|-----------------------------|
| 0 | หมายความว่า | ไม่ได้ปฏิบัติงานนั้น ๆ เลย  |
| 1 | หมายความว่า | ปฏิบัติงานในระดับน้อยที่สุด |
| 2 | หมายความว่า | ปฏิบัติงานในระดับน้อย       |
| 3 | หมายความว่า | ปฏิบัติงานในระดับมาก        |
| 4 | หมายความว่า | ปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด  |

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการ ทั้ง 3 ด้าน รวม 26 ข้อ

- |                              |        |
|------------------------------|--------|
| 1. ด้านการสอนและอบรมนักเรียน | 14 ข้อ |
| 2. ด้านการสอนประชาชน         | 5 ข้อ  |
| 3. ด้านการบริการชุมชน        | 7 ข้อ  |

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) มีค่า 5 ระดับ โดยมี  
เกณฑ์ใหญ่คอมพิวเตอร์ ดังนี้

- |   |             |                            |
|---|-------------|----------------------------|
| 0 | หมายความว่า | ไม่เป็นปัญหาเลย            |
| 1 | หมายความว่า | เป็นปัญหาในระดับน้อยที่สุด |
| 2 | หมายความว่า | เป็นปัญหาในระดับน้อย       |
| 3 | หมายความว่า | เป็นปัญหาในระดับมาก        |
| 4 | หมายความว่า | เป็นปัญหาในระดับมากที่สุด  |

### การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำรา เอกสารการวิจัย เอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย หน้าที่ของโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท รวมทั้งสรุปผลการดำเนินงานโครงการและผลการประเมินผลโครงการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการจากผลการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา

2. ผู้วิจัยได้ร่วมกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อเลือกข้อความที่เหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหาของกิจกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการ เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือใหม่ ความเหมาะสมและดีที่สุด

3. ทหาความตรง (Validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้อำนวยการ (Expert) จำนวน 15 ท่าน โดยเป็นผู้สอนศาสตร์ทางการศึกษาในระดับบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 5 ท่าน ผู้ปฏิบัติในระดับผู้บริหารโครงการ 5 ท่าน และผู้ปฏิบัติในระดับผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนในโครงการ กลุ่มที่ 1 จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวมีรายชื่อดังต่อไปนี้ คือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สังข์ อุทรานันท์ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา และผู้ช่วยคณบดี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รัชกุลเมือง อาจารย์ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. ดร.สวัสดิ์ อุกมโกธน์ ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการพิเศษ กรมสามัญศึกษา
7. นาง จิตต์ไธส ผดุงรัตน์ หัวหน้าฝ่ายแผนงานโครงการ สำนักงานโครงการพิเศษ กรมสามัญศึกษา
8. นาย ปรีชา ศิริวิมาศศึกษานิเทศก์ผู้ประสานงาน ม.พ.ช. เขตการศึกษา 9 จ.อุตรธานี
9. นาย วีระพงษ์ ศรีพุทธรินทร์ศึกษานิเทศก์ผู้ประสานงาน ม.พ.ช. เขตการศึกษา 10 จ.อุบลราชธานี

10. นาย ทวีล มาตรเสียม คึกษานิเทศกัญญาประสานงาน ม.พ.ช.  
เขตการศึกษา 11 จ. นครราชสีมา
11. นาย บวร สุวรรณชาติ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนนาคนูประชาสรรค์  
จ. มหาสารคาม
12. นาย สมภร รมโพธิ์ทอง อาจารย์ใหญ่โรงเรียนพรเจริญวิทยา  
จ. หนองคาย
13. นาย วินัย สุขบุญ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนชานุมานวิทยาคม  
จ. อุบลราชธานี
14. นาย กองสิน สุขทองสา อาจารย์ใหญ่โรงเรียนท่าสี่วิทยา  
จ. เลย
15. นาย สุขเมฆ กัมโก ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีสงครามวิทยา  
จ. เลย

4. นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบเบื้องต้น (Try Out) เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูอาจารย์ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นกลุ่มผู้บริหาร 9 คน กลุ่มครู 37 คน รวม 46 คน จาก 6 โรงเรียนดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนเขาสวนกวางวิทยานุกูล กิ่ง อ. เขาสวนกวาง จ. ชนบท
2. โรงเรียนนาอ้อวิทยา อ. เมือง จ. เลย
3. โรงเรียนคำม่วง อ. คำม่วง จ. กาฬสินธุ์
4. โรงเรียนกุฉินครประชาสรรค์ อ. บรบือ จ. มหาสารคาม
5. โรงเรียนบ้านแท่นวิทยา อ. บ้านแท่น จ. ชัยภูมิ
6. โรงเรียนสนมวิทยาคาร อ. สนม จ. สุรินทร์

ปรากฏว่าได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมด ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาความเที่ยง

หรือความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา (Coefficient-Alpha) ของ Cronbach

$$\text{จากสูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right\}$$

$\alpha$  คือ สัมประสิทธิ์ของความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น

$n$  คือ จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$S_i^2$  คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

$S_x^2$  คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด (ประกอบ กรรณสูตร 2525: 52-53)

โคคาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .91 แสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่นในระดับสูง

#### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ถึงผู้บริหารโรงเรียนในโครงการทุกโรงเรียนเพื่อแจ้งให้ทราบวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือของผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษาพร้อมคำชี้แจงการตอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม โดยส่งทางไปรษณีย์ส่วนหนึ่งและผู้วิจัยส่งด้วยตนเองอีกส่วนหนึ่ง

3. เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามส่งคืนทางไปรษณีย์ส่วนหนึ่ง และผู้วิจัยไปขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองอีกส่วนหนึ่ง รวมได้แบบสอบถามของกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 83 ชุด จากจำนวนทั้งหมด 105 ชุด คิดเป็นร้อยละ 79.05 และแบบสอบถามของกลุ่มครู จำนวน 258 ชุด จากจำนวนทั้งหมด 328 ชุด คิดเป็นร้อยละ 78.66 รวมแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 433 ชุด ได้รับคืนและใช้เป็นแบบสอบถามของการวิจัย

ได้ 341 ชุด คิดเป็นร้อยละ 78.75

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทประชากร	ส่งไป	รับคืน	แบบสอบถามที่สมบูรณ์	ร้อยละ
กลุ่มผู้บริหาร	105	83	83	79.05
กลุ่มครู	328	258	258	78.66
รวม	433	341	341	78.75

### การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาการร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการ และความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{n}$$

- เมื่อ  $\bar{x}$  คือ ค่าเฉลี่ย
- $x$  คือ ค่าของระดับคะแนนในแบบสอบถาม
- $f$  คือ ค่าความถี่ในแต่ละระดับคะแนน
- $n$  คือ จำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม (ประกอบ กรรณสูตร 2525:80)

และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation ) โดยใช้สูตรดังนี้

$$S_x = \sqrt{\frac{n(\sum fx^2) - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

- เมื่อ  $S_x$  คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน  
 $f$  คือ ค่าของระดับคะแนนในแบบสอบถาม  
 $x$  คือ ค่าความถี่ในแต่ละระดับคะแนน  
 $n$  คือ จำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม (บุญเรียง ขจรศิลป์ 2527 : 48)

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการช่วยการใช้ชีวิตทดสอบคะแนนมาตรฐาน-ที (t-test ) โดยใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

- เมื่อ  $t$  คือ ค่าคะแนนมาตรฐาน-ที ที่ได้จากการคำนวณ  
 $\bar{X}_1$  คือ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร  
 $\bar{X}_2$  คือ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มครู  
 $S_1^2$  คือ ค่าความแปรปรวนของกลุ่มผู้บริหาร  
 $S_2^2$  คือ ค่าความแปรปรวนของกลุ่มครู  
 $n_1$  คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มผู้บริหาร  
 $n_2$  คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มครู

(มานี ไชยธีรานวัชศิริ 2526 : 42)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย